

svět katolickýma očima MONITOR

publicistický čtrnáctideník

ročník XXII., číslo 23

7. 12. 2025 / neprodejné

Z OBSAHU Kardinál Newman a jeho poselství pro dnešek
Mariologie: O Matce Boží
Advent a pohoršení víry

05

08

13

Foto: Vojtěch Hlávka / Člověk a Víra

Advent – čas ticha, očekávání a návratu

Advent bývá často vnímán jen jako předvánoční shon – čas světýlek, nákupů a nekonečných seznamů úkolů. Ale pro křesťana je to doba hluboce duchovní, tichá a očekávající. Církevní rok začíná ne oslavením minulosti, nýbrž napjatým pohledem do budoucnosti: „Přiď, Pane Ježíši!“ Volání prvních křesťanů, které se ozývá i dnes, má v sobě cosi radikálního. Není to jen prosba o pěkné Vánoce, ale touha po příchodu Pána, který přetvoří svět i naše srdce.

Advent nám připomíná dvojí Kristův příchod: ten v Betlémě i ten na konci časů. Mezi nimi se rozprostírá náš vlastní advent – každodenní čekání, zápas

o víru, snaha udržet lampu hořící. Církev nás zve ke ztišení, k bdělosti, k rozlišování. Liturgická fialová barva není smutkem, ale pokáním a nadějí zároveň. Je barvou duchovní očisty, kterou tak zoufale potřebujeme v době hluku a spěchu. Zpověď je pak nejkonkrétnějším způsobem, jak připravit cestu Pánu, jak mu otevřít srdce a nechat ho vstoupit.

V každé zapálené svíci na adventním věnci se rozsvěcí i světlo naděje. V rodině, která se večer společně modlí, se děje něco většího než všechny reklamy světa – přichází Kristus, tichý a neokázalý. Advent je také výzvou k činům milosrdenství: ztišit sebe, abychom uslyšeli druhé,

a otevřít srdce těm, kdo čekají na laskavé slovo, pomocnou ruku, lidskou, ale i Boží blízkost.

Kéž prožijeme letošní advent nikoli jako přípravu na svátky, ale jako cestu k Pánu. Kéž najdeme odvahu zpomalit, ztišit se a dovolit Bohu, aby se znovu narodil v našem srdci. Teprve tehdy budou i naše Vánoce skutečně křesťanské.

V Kristu

*P. Mgr. Romuald Štěpán Rob
administrátor v Karlových Varech – Rybáře*

Nobelovu cenu za literaturu za rok 2025 získal „mistr apokalypsy“

Představte si literární svět plný temných dystopií, absurdních událostí a postav bloudících rozpadajícím se společenským řádem.

Taková je tvorba maďarského spisovatele Lászla Krasznahorkai, čerstvého držitele Nobelovy ceny za literaturu. Je známý těžkým stylem bez odstavců, mnohastránkovými větami a příběhy, v nichž se hranice mezi realitou a absurditou rozplývá. Jeden z jeho románů má čtyři strany a tvoří jedinou větu.

Jeho literární svět připomíná směs Kafky a Dostojevského – ovšem zbavenou jakéhokoli vykoupení. Temné postavy putují krajinou bez naděje, kde se zoufalství stává ústřední kulisou a kde lidský život nemá pevný morální rámec ani hlubší cíl.

Krise literatury – a ztráta směru

Letošní volba Nobelova výboru podle kritiků odráží hlubší problém současné literatury. Místo autorů, kteří ukazují velikost lidského ducha, jsou oceňováni ti, kdo se utápějí v nihilismu a fragmentaci. Místo univerzálních příběhů přicházejí subjektivní mikrosvěty plné rozkladu a bezvýchodnosti. Literatura však tradičně měla pomáhat člověku orientovat se v realitě: ukazovat dobro, pravdu a krásu – hodnoty, které mají v křesťanské civilizaci pevné místo. I v tragédii může být ukryté světlo, možnost růstu, skrytý řád. Krasznahorkaiho díla však často operují ve světě, kde objektivní mravní měřítko chybí a kde se chaos stává jediným principem.

Noční můra na papíře

Pro mnohé čtenáře je Krasznahorkaiho próza obtížná právě svou roztržitostí. Kritici mluví o „labyrintu“, kde děj mizí v odbočkách a kde se realita rozpadá. Nobelův výbor dokonce sám konstatoval, že jeho příběhy se „neuzavírají, ale rozpadávají“. Postavy přicházejí a odcházejí bez smyslu, věty připomínají proud slov, který člověka spíše unáší, než vede. Zastánci tvrdí, že tato tísnivost má hypnotický účinek, že tvůrčí chaos odhaluje

László Krasznahorkai. Foto: Lenke Szilágyi / wikimedia

„hlubší vrstvy světa“. Kritici však namítají, že jde o záměrné zatemňování smyslu, které literaturu zbavuje jejího základního úkolu – předávat řád, nikoli jej popírat. Příkladem je román *Satanské tango*: odehrává se na opuštěném statku, kde život sklouzává do bezútěšnosti. Bez odstavců, v monotónních blocích textu, autor vytváří atmosféru, která připomíná spíš literární temnotu než hledání pravdy.

Postmoderna jako rozklad příběhu

Krasznahorkai je typickým představitelem postmoderny, která odmítá celistvé vyprávění i jasný význam. Postmoderní literatura zpochybňuje struktury, morálku i samotnou možnost pravdy. Děj je považován za omezující, ideál krásy za staromódní, sjednocení za podezřelé.

Pro katolickou tradici je však právě řád – kosmos – výrazem Boží moudrosti. Příběh má smysl, lidský život má cíl a každá skutečná tragédie obsahuje možnost naděje. Literatura, která tyto hodnoty odmítá, se podle kritiků mění v estetiku prázdna: mnohost významů

nahrazuje žádný význam.

Cesta zpět k vysokému umění

Volba letošního laureáta tak může být znamením, že literatura se vzdaluje svému původnímu poslání. Namísto díla, které ukazuje krásu pravdy nebo odvalu člověka v zápasu o dobro, se oslavuje rozklad. Namísto světla přichází fascinace temnotou. Skutečná literatura – v duchu velké evropské a křesťanské tradice – má povznášet, inspirovat, dotýkat se hlubin lidské duše a ukazovat cestu z chaosu k řádu. Má připomínat, že svět není pouhá změt náhod, ale stvořený prostor s morálním smyslem. Současný svět nepotřebuje další příběhy bez naděje. Potřebuje díla, která ukazují, že i v těžkých časech existuje pravda, dobro a krása – hodnoty, které člověka drží nad vodou a vedou k naději. Literatura má povinnost tyto hodnoty chránit, ne rozmělnovat.

The American TFP

Mladí Britové stále více pro život

Počet žen mladších osmnácti let, které v Anglii a Walesu usilovaly o potrat, klesl za posledních deset let téměř na polovinu a mezi mladými Brity významně narůstají pro-life postoje.

Údaje z roku 2022, tedy nejnovější data, která jsou k dispozici, vykazují prudký pokles počtu žen mladších 18 let, které podstoupily interrupci. V roce 2012 to bylo 12,8 na 1000 žen, zatímco do roku 2022 jejich počet klesl na 7,5, což je pokles o 41,1 procent. Projevuje se zde celkový pokles míry početí, která v roce 2021 činila 13,2 na 1000 žen, což představuje výrazný pokles oproti 30,9 v roce 2011.

Celkový počet umělých potratů však v Anglii a Walesu v posledních letech strmě vzrostl, přičemž údaj za rok 2022 je nejvyšší od zavedení tohoto zákroku v roce 1967 a představuje sedmáctiprocentní nárůst oproti předchozímu roku.

Ve Spojeném království dochází také k bezprecedentním zásahům proti pro-life aktivitám. Na základě zákona *Public Order Act 2023* (pro Anglii a Wales) vláda specifikovala nový trestný čin, který se vztahuje na určité chování v okruhu 150 metrů od potratové kliniky. Vládní pokyny k tomuto zákonu zahrnují zákazy „tichých modliteb“ a „pořádání vigilií“, což vede k tomu, že ho mnozí označují za formu „ideozločinu“.

Navzdory těmto restrikcím se zdá, že pro-life smýšlení v Británii narůstá. Každoroční Pochod pro život, který před desítkou let začínal s pouhými několika sty demonstranty, přitáhl letos do londýnských ulic více než 10 000 účastníků.

Nedávný průzkum veřejného mínění agentury *Ipsos* zjistil, že ženy ve věku 16 až 34 let zaujímají pro-life názory s mnohem vyšší pravděpodobností než jejich starší protějšky: 26 procent mladých žen uvedlo, že by umělé potraty měly být vždy nebo ve většině případů nezákonné, ve srovnání s pouhými 13 procenty žen ve věku 55 až 75 let.

Mezi muži byl tento kontrast ještě vý-

raznější, s pouhými 46 procenty zastánců umělých potratů ve věkové skupině 16 až 35 let oproti 82 procentům mužů ve věku 55 až 75 let.

Spojené království má v současné době jedny z nejliberálnějších potratových zákonů na světě. Jsou na požádání k dispozici v podstatě až do 24 týdnů a v případě postižení až do porodu.

Vzhledem k tomu, že nynější labouristická vláda umělé potraty silně podporuje, je nepravděpodobné, že se tento zákon brzy změní, ale vládnoucí strana zůstává velmi nepopulární a v průzkumech zaostává za populistickou *Reform UK* o více než deset procentních bodů. Ačkoli *Reform UK* není oficiálně pro-life stranou, obecně se má za to, že je vůči tomuto postoji vstřícnější. Její předseda Nigel Farage ostře vystupuje proti návrhu zákona o asistovaných sebevraždách, který je nyní projednáván v parlamentu, a britskou extrémně liberální potratovou legislativu označil za „naprosto absurdní“ a „zcela zastaralou“.

Mění se politické klima může v kombinaci s postoji mladší generace, které jsou stále více pro-life, způsobit, že se Spojené království – první země v západní Evropě, která legalizovala interrupce z celé řady sociálních a zdravotních důvodů – stane v nadcházejících letech baštou ochrany života.

The Catholic Herald

SLOVO KNĚZE

Možná i někteří z vás už zaslechli písničku o svátcích vánočních, která je již více než deset let stará, ale přesto aktuální. Sice zní vtipně, ale je vlastně smutná, neboť líčí svátky tak, jak si je mnozí sami znepřijemňují. Líčí totiž předvánoční shon tolik typický pro mnoho dnešních domácností. Kapr, cukroví, stromek, úklid, i na kostičky lega dojde. Je tedy celkem logické, že konečné hodnocení Vánoc je v této novodobé „vánoční hymně“ silně nelichotivé a zde i nevhodné citovat.

Ano, pro mnohé hospodyňky jsou Vánoce stresovou událostí a jsou v časovém stresu a stresu. Jenže proč? Možná, a neplatí to jenom pro Vánoce, i proto, že pokud se z oslav odstraní ten pravý důvod, zbude nám jen bezobsažná slupka, jakési vakuum, které mnohé nutí vyplnit jej něčím náhradním.

Napadá mne rada, která asi bude pro mnohé znít tvrdě: pokud pro vás nejsou Vánoce oslavou Kristova narození a nejste věřící, tak si užijte volna a prázdnin a na onen doprovodný uklízení a nakupovací program se vykašlete. Vždyť i podle vás samotných o nic nejde. Je to jen takový zvyk a tradice. Přece není žádný důvod k tomu, aby se z vánočního snu stala noční můra.

Snadno lze pak dojít k závěru, jaké my věřící máme vlastně štěstí. Nemusíme ve stresu obíhat obchody, vařit, péct a smažit, uklízet i neviditelnou a neexistující špinu, sledovat módní trendy zdobení stromku, úpravy vánoční tabule atd.

Můžeme prožít onen předvánoční čas bez bezhlavého shonu, v klidu a ztišení, jak se na advent patří, a připravit se na oslavu Narození Pána tak, aby nám přinesla tu pravou radost z toho, že i pro nás a nám, nám narodil se.

Evermod Jan Sládek

P. Mgr. Evermod Jan Sládek, OPraem.
administrátor farnosti Zruč nad Sázavou

BDĚTE, ABYSTE BYLI PŘIPRAVENI

14. prosinec 2025 – 3. neděle adventní – Mt 11,2–11

Ambrož

Někteří to však chápou takto: Jan byl tak velký prorok, že poznal Krista a ohlásil budoucí odpuštění hříchů. Jako milující prorok však nedokázal uvěřit, že ten, o němž uvěřil, že má přijít, má také zemřít. Pochyboval tedy – nikoli ve víře, ale v lásce. Také Petr pochyboval, když řekl: „Bůh uchovej, Pane; to se ti nesmí stát“ (Mt 16,22).

Řehoř Veliký

Na tuto otázku můžeme dát ještě lepší odpověď, když uvážíme dobu, kdy se to stalo. U vod Jordánu potvrdil, že je to Vykupitel světa. Když byl poté uvržen do vězení, ptá se, zda přijde – ne proto, že by pochyboval, zda je to Vykupitel světa, ale ptá se proto, aby věděl, zda ten, který sám osobně přišel na svět, sestoupí osobně i do příbytků podsvětí.

Jeroným

Neptá se tedy tak, jako by nevěděl, ale podobně jako se ptá Spasitel: „Kde jste ho položili?“ o Lazarovi (srov. Jan 11,34) – aby ti, kdo mu ukázali hrob, mohli být připraveni uvěřit alespoň poté, co uvidí mrtvého vstát. Tak i Jan, kterého měl Herodes popravit, posílá své učedníky ke Kristu, aby při této příležitosti viděli znamení a zázraky, uvěřili v něho a sami se poučili prostřednictvím otázek svého učitele. Janovi učedníci však byli vůči Pánu poněkud popudliví a závistiví, jak ukázala jejich předchozí otázka: „Proč se my a farizeové často postíme, ale tvoji učedníci se nepostí?“ (Mt 9,14)

Ani toto není menší než věci předešlé. A pod hlásáním evangelia chudým (ať už chudým duchem, nebo aspoň majetkem) rozuměj to, že v hlásání není rozdíl mezi urozenými a neurozenými, bohatými a potřebnými. To potvrzuje učitelovu přísnost a pravdivost: v jeho očích je si roven každý, kdo může být spasen.

Snad jste vyšli na poušť proto, abyste viděli muže podobného rákosu, kterým

Eustache Le Sueur: Kristus uzdravuje slepého (cca 1645)

pohne každý vítr, člověka, který by lehkomyslně pochyboval o tom, koho předtím sám ohlašoval? Nebo snad Jan proti mně povstal z ostnů žárlivosti a jeho kázání bylo pro marnou slávu, aby z něho měl prospěch? Proč by toužil po majetku? Aby hodoval? Živí se kobyčkami a lesním medem. Nebo snad po jemných šatech? Jeho oděvem je velbloudí srst. A proto dodává: „Nebo co jste vyšli vidět? Člověka oblečeného do jemných šatů?“ (Mt 11,8)

Učí tím, že přísný život a tvrdé kázání se má vyhýbat královským síním a palácům změkčilých lidí.

Jan Zlatoústý

Jeho slova: „A blahoslavený, kdo se nepohorší nade mnou“ (Mt 11,6), jsou zaměřena proti poslům, neboť oni se nad ním pohoršili. On však jejich pochybnosti veřejně neodhalil, ale ponechal je jejich vlastnímu svědomí a skrytě je vyvrátil.

Ukazuje tedy, v čem je Jan větší než proroci: má blízkost ke Kristu. Proto říká: „Posílám svého posla před tvou tvář,“ tedy blízko tebe. Neboť jako jsou ti, kdo krácejí blízko královského vozu, slavnější než ostatní, tak je i Jan svou blízkostí ke Kristu.

Hilarius

Jan tedy nehledá radu kvůli vlastní neznalosti, ale kvůli neznalosti svých učedníků. Aby totiž poznali, že to není nikdo jiný než Ten, jehož ohlásil, posílá je, aby viděli jeho skutky – aby skutky dodaly autoritu Janovým slovům a aby nečekali jiného Mesiáše než toho, o němž skutky vydávají svědectví.

Mystický je třeba chápat poušť jako místo opuštěné Duchem svatým, kde Bůh nemá příbytek. Jako rákos představuje člověka, který je pro světskou slávu krásný prázdnotou svého života, ale uvnitř je dutý a nenese žádné ovoce pravdy; navenek líbezný, uvnitř prázdný – a zmítá s ním každý pohyb větru, totiž nadýmání nečistých duchů. Nedokáže zůstat pevný a je zbaven veškeré „dřené“ duše. Oděv, do něhož se halí tělo, znamená duši, kterou rozkoš a přepych zjemňuje a rozměkčuje. Králi se nazývají padlí andělé – ti jsou mocní v tomto životě a vládou ve světě. „Ti, kdo nosí jemné šaty, bydlí v královských domech.“

přeloženo, zpracováno a redakčně upraveno podle www.catena aurea.sk

KARDINÁL NEWMAN¹ A JEHO POSELSTVÍ PRO DNEŠEK

Bůh mě zná jménem III.

Lásku lze nazvat zákonem věčným; vlastně je toliko symbolem, jehož původem a věrným účinkem jest nevýslovná, vzájemná láska tří božských osob.

Bůh, věčná jednota, je spolu trojicí. Ve věčnosti je spojen se Synem a Duchem svatým, On s těmito oběma a Oni s Ním – po všeku věčnost. Existuje sám jediný, ale nikoli osamělý; tajemná Trojicovost je spolu pramenem nekonečné dokonalého obecenství radosti, která se nepřimnožuje ani nezvyšuje ničím stvořeným. Jedině satan jest neplodný a osamělý, jsa uzavřen sám v sebe – on i jeho soudruzi. Když sestoupil Syn na tuto zemi, aby vzal na sebe lidské tělo, nechtěl býti živ bez lidské lásky. Třicet let strávil s Marií a Josefem, tvoře na zemi jaksi stín nebeské Trojice. A jak dokonalý duševní soulad vládl mezi těmito třemi osobami! Každý pohled jednoho setkal se s plným porozuměním druhého, lépe, než kdy-

by bylo vysloveno tisíce slov. A netoliko s porozuměním, ale i přijetím, opětováním a splněním. Bylo to jako dokonalé souznění tří nástrojů, které ozvou se všechny, jakmile se dotkneme jediného, vydávající též tón v dokonalé harmonii.

Tuto svatou jednotu porušila teprve Josefova smrt. Nenastal sice nijaký pazvuk, neboť Josef byl až do posledního okamžiku svého života s nimi zajedno, a jejich svazek byl ještě pevnější a vroucnější – až nastal rozpad jeho sil a nadešla poslední nemoc a smrt. Bylo to jako jediná melodie, jež se vine písní v určitých akordech v dokonalém souzvuku. Tato píseň skončila při smrti Josefově hlubším, slabším tónem, ne tak, jako by byl Josef, třebaže tak svatý, připojil nějakou podstatnou část k síle tónu nebo harmonii: láska (angl. *sympathy*) předpokládá již svým slovním smyslem jakýsi počet – a když Josef zemřel, jedna ze tří harf umlkla. Jaký pohled nejvyššího duševního souladu jevil se před Josefovou smrtí! Ježíš a Maria, klonící se k němu a podpírající jej – Josef v nejvyšším zbožném usebrání hledící na ně, opírající se o ně – v náručí Boha a Bohorodičky! Tak jako světélko naposled vzplane a pak zhasne, tak byl i poslední nevystižitelný okamžik, kdy všichni tři procítili napřed bolest rozloučení.

Jest mu silou citění podoben toliko jeden okamžik, velice rozdílný radostným pocitem, nikoli smutkem – okamžik narození Páně. Narození Ježíšovo a smrt Josefova – jaké to dva okamžiky nevýslovného původu a líbeznosti, neznající rovného v dějinách lidstva! Svatý Josef odchází do předpekli, daleko od tváře Boží, kde vyčká, až přijde jeho chvíle; Ježíš odchází kázat, trpět a umřít – a Maria má býti svědkem jeho útrap, po vzkříšení dále žítí bez Něho, uprostřed životních zmatků a tvrdošijnosti pohanské. Ježíšo-

John Everett Millais: John Newman (1881)

vo narození – smrt Josefova: těmito dvěma okamžiky začíná a končí živá, čistá, dokonalá láska mezi těmito třemi údy pozemské trojice.

A smrt Josefova, jež ji roztrhla, roztrhla ještě více; neboť jí začala změna, která se vztahovala i k Synu a Matce. Třicet let byli oba živi pro sebe v úplné odloučenosti od světa. Nyní měl odejít Ježíš, aby začal své kázání i utrpení, a jako na zkoušku – první! – své volby oloupil sebe sama o radostné obecenství srdcí, jež vládlo mezi Ním a jeho přesvatou Matkou od okamžiku početí a jehož předobraz měl po celou věčnost v obecenství s Otcem a Duchem svatým.

Duše má, můžeš uvažovati o této jednotě srdcí a mítí podíl na jejich lásce, ne-li patřením, tedy přece aspoň věrou! Bože můj, věřím, ne, vím, že tehdy na zemi obecenství věcí nebeských začalo a pak již nepřestalo! Jest mou povinností, ne, jest mou radostí, že se smím toho spoluzúčastní! Jest mou povinností a radostí, abych byl jedním akordem tohoto nebeského souzvuku, který začal zníti v domku nazaretském. Uděl mi milost, aby mi zazněl tento souzvuk a abych jej pochopil, tak aby se chvěl i ve mně;

¹ John Henry Newman (1801–1890) vyrůstal v anglikánské rodině a stal se uznávaným oxfordským kazatelem a vůdčí osobností Oxfordského hnutí, které usilovalo o návrat k pramenům víry prvotní církve. Studium církevních Otců jej postupně přivedlo k přesvědčení, že plnost pravdy je v katolické církvi. Byl mužem hluboké modlitby a oddaným ctitelem Panny Marie. Jeho heslo *Cor ad cor loquitur* („Srdce promlouvá k srdci“) vystihovalo jeho duchovní život – důvěru, pokoru a odevzdanost Bohu. Jako kardinál (od roku 1879) se zařadil mezi nejvýznamnější teology své doby a jeho myšlenky předznamenaly důrazy druhého vatikánského koncilu. Zemřel v Birminghamu roku 1890. Byl blahověstěn papežem Benediktem XVI. v roce 2010 a svatořečen papežem Františkem 13. října 2019. Jeho památka se slaví 9. října, v den jeho přijetí do katolické církve. Bude prohlášen za učitele církve. Rozhodl o tom papež Lev XIV. v létě roku 2025.

Rozhodli jsme se, že vás, milí čtenáři, nějaký čas budeme zaměstnávat jeho myšlenkami a náměty k rozjímání.

kež duše má žije a dýchá v Ježíši, Marii, Josefu – a s nimi! Ať je s nimi živa v odloučenosti od světa a v uzavřenosti před jeho duchem! Kéž na Tebe patřím v radosti i žalosti a živ jsem i umru v jejich sladké přítomnosti!

Posledním dnem rodinné pospolitosti mezi Ježíšem a Marií byl den svatby v Káně galilejské. Tehdy již byla oblažující jejich důvěrná harmonie poněkud porušena, protože jim nebylo již možno žít jen pro sebe navzájem, kdyžte vystoupením Ježíšovým na veřejnost nastal pro ně nový pořádek, ve kterém měli zaujati každý své místo. Ježíš zjevil svým prvním zázrakem i slávu svou i slávu své Matky, učiniv to na její prosbu. Projevil jí

i zvláštní úctu, změniv na její slovo pořad svého plánu a ačkoli čas Jeho divů ještě nenadešel, na Její přímmluvu přece první div dříve učiniv. Ale splniv Její přání, rozloučil se s Ní slovy: Ženo, co mně a Tobě? A tak odešel od Ní, dav jí požehnání, ale neodvolatelně. (Od té chvíle patří toliko hříšným lidem – a Matka Jej provází jako učedníci jiní.) Pro Ní to bylo vyjít z ráje v slabosti, bez opory. Ale pravý Velekněz světa, měl-li splnit na lidském pokolení své poslání, musil nutně zbaviti se všelikých pout lidských i všeliké závislosti na těle a krvi. Jedním z důvodů dlouhého společného života s Matkou v Nazaretě bylo asi, že chtěl ukázati, že ráčil se zřící slávy a blaženosti nebeské, aby se stal člo-

věkem; a rovněž tak zřekl se nevinných, čistých radostí domácího krbu, když se chtěl stát knězem všeho lidstva. U Melchisedecha neuvádí Starý zákon otce ani matky; levité ukázali se hodnými kněžského úřadu a teprve tehdy byli zařazeni mezi kněze, když dokázali svou sílu proti přirozené náklonnosti slovy k otci a matce: „Neznám vás“ – ano, i zdvihli meč proti vlastním pokrevencům, žádala-li si této oběti čest Hospodina zástupů. A právě tak řekl Pán své Matce: „Co mně a Tobě?“ To byla oběť rozloučení, první určitý krok k velkému úkonu obětímu, jímž měla býti dokončena spása světa.

librinostri.catholica.cz

CO BY MĚL KATOLÍK UDĚLAT, KDYŽ UVIDÍ RELIKVII NA PRODEJ?

Prodávat posvátné ostatky je přísně zakázáno, přesto na webových stránkách jako eBay a Etsy najdeme nespočet prodejců nabízejících údajné relikvie. Co má v takovém případě katolík udělat?

Při procházení webových stránek jako eBay nebo Etsy, nebo dokonce při návštěvě místního bazaru či obchodu se starožitnostmi je možné narazit na něco nečekaného: na relikvie. Na eBay lze najít celé stránky údajných relikvií, často i s důvěryhodně působícími certifikáty. Některé jsou nabízeny za tisíce dolarů. (*Aleteia* kontaktovala muže, který na svém účtu na eBay nabízel k prodeji stovky relikvií, ale nedostala žádnou odpověď.) Prodávat relikvie není dovoleno, ale co má katolík dělat, když na ně narazí? Má povinnost je koupit? Nebo je doporučeno je koupit?

Proč mít relikvii?

„Katolická církev uctívá relikvie svatých a blahoslavených jako předměty úcty, které mají povzbudit duchovní život věřících,“ řekl v rozhovoru pro server *Aleteia* monsignor Jason Gray, J.C.D. Monsignor Gray je církevní právník a kněz z diecéze Peoria. Relikvie, řekl monsignor, „mají být vystaveny v kostele nebo v posvátném modlitebním prostoru, či uloženy v oltáři jako znamení blízkosti věřících

k danému světcovi, když se shromažďují na mši.“ Jejich prodej – ať už online nebo osobně – je naprosto nepřípustný. „Církev odsuzuje jakoukoli komercializaci relikvií. Kánon 1190 §1 *Kodexu kanonického práva* z roku 1983 stanoví: ‚Je zakázáno prodávat posvátné ostatky.‘ Kodex používá nejsilnější možnou formulaci, aby tuto praxi zakázal,“ řekl. Slova „je zakázáno – nebo *nefas est* – se vyskytují pouze na několika místech,“ řekl monsignor Gray. „Jedním z nich je zmínka o relikviích a dalším je porušení zpovědního tajemství zpovědníkem.“

Dále „článek 25 norem Dikasteria pro blahořečení a svatořečení o ‚Relikviích v církvi: autenticitě a uchování‘ z roku 2017 uvádí: ‚Obchodování (tj. výměna relikvie za něco jiného nebo za peníze) a prodej relikvií (tj. změna vlastnictví relikvie za odpovídající cenu), jakož i jejich vystavování na profánních nebo neoprávněných místech, je naprosto zakázáno.“

Ale co tedy dělat?

Přesto se stává, že lidé, ať už z neznalosti

nebo záměrně, tato pravidla občas nedodržují. Co tedy máme dělat? Je v pořádku koupit relikvii, která je na prodej? Podle monsignora Graye je taková situace poněkud komplikovaná. „Někteří lidé možná chtějí tyto relikvie ‚zachránit‘ tím, že je odkoupí, aby s nimi bylo zacházeno s patřičnou úctou,“ řekl. „Nic nebrání tomu, aby to někdo udělal, pokud s relikviemi následně zachází důstojným způsobem.“ Zároveň bychom měli být opatrní, pokud jde o nechtěné důsledky nákupu relikvie od distributora. „Osobně bych však lidi od nákupu relikvií spíše odrazoval,“ řekl. „Dáte-li prodávajícímu peníze, pravděpodobně ho to povzbudí k tomu, aby hledal a prodával další relikvie. Domnívám se tedy, že by se tato skandální činnost neměla žádným způsobem finančně podporovat.“

Christine Rousselle

Aleteia

přeložil Pavel Štíčka

VÍM, ŽE NIC NEVÍM

Viděla jsem před nedávnem český film s názvem *Velký vlastenecký výlet*. Jde mi o jeho protagonisty, které pan režisér vyvezl na Ukrajinu, aby na vlastní oči viděli, jak to tam vypadá a že je tam opravdu válka.

Vybraní protagonisté byli totiž lidé, kteří věří tvrzením na internetu, že všechno je lež a *fake*, na Ukrajině žádná válka není, my posíláme peníze bůhví na co a všichni jsme ve vleku protiruské propagandy... Jsme tedy na Ukrajině. Vidíme rozstřílený obytný věžák, z něhož drží v podstatě jen skelet. Protagonistka, která na sebe prozradila, že je z komunistické rodiny, hledí na zničený panelák a prohlásí: „A nejsou to jenom kulisy?“ Dále je štáb odveze do lesa, kde jsou stovky čerstvých hrobů postřílených Ukrajinců. Zbývající protagonisté, dva chlapi, lezou do hrobů, otvírají rakve, vidí mrtvolu a konstatují, že to tam „strašlivě páchne“. A naše paní prohlásí: „Nezlobte se, ale mně to tady celé připadá jak nahraný snímek proti ruské agresi.“ Nakonec odjíždějí domů a jeden z těch chlapíků to celé shrne: „Tak jste nás chtěli přesvědčit a převychovat, co? No – o ničem jste nás nepřesvědčili.“ Jdu z kina se svěřenou hlavou, a říkám si, že pravda je svlečená, okradená chudinka, jak kdysi zpíval Vysockij, a v duchu se utěšuju přesvědčením, že jsou to lidé poznamenaní ideologickou výchovou, což já rozhodně nejsem, protože vím, kde je pravda a kde lež či *fake* a tak jsem nad těmi filmovými oběťmi jednoho experimentu nepokrytě zlomila hůl.

Po poslaneckých volbách mi hřebínek spadl. Sledovala jsem několik předvolebních duelů, kdy se hlavní hrdinové častovali nejrůznějšími urážkami, z nichž nejčastější bylo slovo: „Lžete!“ Ve snaze dobrat se pravdy jsem několikrát vypnula zvuk, abych pozorovala řeč těla, ale k ničemu to nebylo. Oběma stranám radili odborníci, takže z duelu bylo patrné pouze to, který z odborníků byl předvídavější a šikovnější. „Nejsou to jenom kulisy?“ říkala jsem si podobně jako ta paní z filmu. „Nejsou ti dva jenom loutky animované umělou inteligencí? A přicházely další otázky: „Hajloval pan Turek, nebo je to montáž?“ Nu, dost příkladů... Znovu jsem svěřila hlavu.

Foto: Klauďie Símeckova / Člověk a Vira

Kromě konstatování, že oponent je lhář, zní dnes ve společenském prostoru sebevědomá odpověď na každou otázku: „Já vím!“ V reklamách všichni vědí, co je nejlepší, v seriálech na obdivné konstatování: „Ty jsi nejchytřejší a nejkrásnější holka na světě!“ přijde odpověď: „Já vím!“ Bez uzardění, bez gesta, které by tu sebejistotu aspoň trochu shodilo. Čím méně ověřených a nezpochybnitelných zjištění máme, o to víc se nám pomocí podobných příkladů doporučuje, abychom byli sebejistí, sebevědomí, skálopevně přesvědčení o své pravdě. Čím méně jistoty, o to víc agrese.

Kdysi v jedné přednášce, která vřdycy předcházela samotné hře, si Cimrmani zafilozofovali. L. Smoljak na tabuli psal a detailně rozebíral Sokratovo tvrzení: „Vím, že nic nevím.“ Po delším rozboru, vědecky důkladném a komicky zdlouhavém, došel ke konečnému řešení: Když přiznám, že vím, že nic nevím, vím tím pádem všechno. Naivním, klaunským uvažováním tak došel k odvčkému Božímu řešení, že cesta k pravdě je dlážděná hlavně pokorou. Nechce-li paní z dokufilmu uznat realitu a věřit víc nějaké ideologii či vlastnímu přesvědčení, je to kus života těžkého a zároveň cesta, která k pravdě i Pravdě těžko povede. Musím nejdřív uznat, že „nic nevím“. Věřím-li na začátku sobě a svému přesvědčení, tedy, že „vím všechno“, můžu nakonec dospět k závě-

ru, že „všechno je lež, podvod a klam a že proto já, chudák, nevím nic“. A to je, jak rádi říkají dnes lidé, „cesta do pekel“.

Obecně se má za to, že cesta k Bohu a jeho pravdě je trnitá, nedostupná, dlážděná minimem důkazů, zkrátka neskonalé obtížná. Navíc nedisponujeme základní jistotou, a sice, zda Bůh vůbec existuje. To jsou jistě velmi závažné překážky. Ovšem ve srovnání s tím, co je pravda v dnešním světě, v mediálním a internetovém prostoru, je cesta za Boží pravdou procházkou růžovým sadem. A tak podobně jako pan Smoljak svého času se přiklání k pokorné cestě za Boží pravdou, která začíná přiznáním, že „vím, že nic nevím“. Je to cesta k Tomu, který jediný „ví všechno“. Budu možná nařčena konstatováním, že jsem „pravdy majitelkou“, ale to vydržím. Lepší být majitelkou pravdy než majitelkou chvění a nejistot, kdy se touha „po pevném bodu ve vesmíru“ mění v demagogické, sverpé věření kdejaké lži, kdejakému *faku*, kdejaké hlouposti.

Věra Eliášková

Věra Eliášková
dramaturgyně a scénáristka

MARIOLOGIE: O MATCE BOŽÍ

Pojďme hned na začátek zaměřit svou pozornost na samotnou osobu Panny Marie. Není pochyb, že byla blízká věřícím křesťanům od samého začátku, třebaže církev teprve postupně jasněji definovala to, co v Marii a na Marii lidé vždy pravdivě ctili a z čeho brali sílu pro svůj náboženský i osobní život.

V evangeliích, a to jak ve třech synoptických – Marka, Matouše a Lukáše –, tak i v později sepsaném podání svatého Jana, nacházíme zmínky o Panně Marii i některé její výroky, které, ač nečetné, přece nepostrádající hlubokého smyslu. Je nazývána *Matkou Ježíšovou*, *Matkou Páně*, nebo prostě *Jeho* matkou.

O Panně Marii vyznáváme čtyři ústřední skutečnosti, nebo chcete-li, čtyři články víry. Zaprvé že byla a je Matkou Boží. V tom je pochopitelně obsaženo i to, že je Matkou naší. Zadruhé její ustavičné panenství, proto bývá nazývána *Panna Maria* nebo *Maria vždy Panna*, latinsky *semper Virgo*. Třetím, jak věříme, zjeveným učením víry je její uchránění dědičné viny neboli neposkvrněné početí a konečně začtvrté její tělesné nanebevzetí. Pátým, dosud nepromulgovaným dogmatem, by mohlo být její prostřednictvím všech milostí.

O historičnosti osoby Marie, dívky z Nazareta nemůže být pochyb. Narodila se rodičům Jáchymovi a Anně jako jediné dítě, a to až v jejich pozdním věku. Byla řádně provdána za tesaře Josefa, který pocházel z Betléma: jeho rodokmen sahál až ke králi Davidovi, ale tato drobnost v tu chvíli pro osobní rozhodování nebyla asi pro Marii důležitou. Chtěla od malička plnit vůli Boží: podle některých mimobiblických pramenů chtěla celý život žít v čistotě a zdrženlivosti. Ale to byla její představa. Ke splnění Boží vůle dostala příležitost, řekl bychom epochální příležitost, když ještě před svým sejitím se s Josefem ji navštěvuje archanděl Gabriel. *Počneš a porodíš syna!* Staneš se a budeš matkou Ježíše.

To jsou hned dvě vrstvy: Maria je vpravdě Matkou, tj. ona přispěla k vytvoření Kristovy lidské přirozenosti vším tím, čím každá jiná matka přispívá k vytvoření plodu. Ovšem jelikož poča-

la a porodila druhou božskou Osobu, je vpravdě Matkou Boží, protože v Ježíši Kristu je spojeno božství i lidství. O názvu *Matka BOŽÍ* se vedly dlouho spory, které rozřešil až koncil v Efesu roku 431. Jistě: Maria není a ani nemůže být matkou co do Kristova božství – Bůh je přece nestvořený a tím pádem ne-narozený – ovšem je matkou Syna, Syna Božího, je matkou božské Osoby, a tudíž jí náleží její důstojnost. Proto říkáme správně *svatá Maria, Matko BOŽÍ, pros za nás hříšné*. Počata a zrozena byla nikoliv přirozenost jako taková, ale osoba. Ještě odborněji řečeno: protože Maria počala a porodila v lidské přirozenosti subsistující osobu božského Slova, je vpravdě Matkou Boží. Titul *Theotokos* – *Bohorodička* – tím v sobě uzavírá i vyznání Kristova božství.

Z tohoto důvodu připisujeme Panně Marii nejvyšší důstojnost přede všemi lidmi, ba i anděly. *Ty jsi po Bohu ta nejprvnější, tobě čest a chválu nejpřednější andělé a svatí vzdávají, královnou tebe nazývají*, zpíváme ve známé písni.

Tak jako v pozemských hierarchických uspořádáních se vážnost řekněme státníků nebo politiků měří tím, jak blízko stojí králi, prezidentovi nebo premiérovi, důstojnost tvora je tím vyšší, čím blíže stojí jeho Stvořiteli. A ona jako tělesná matka je pokrevně příbuzná se Synem Božím podle jeho lidské přirozenosti.

Skrze Syna je také těsně spjata s Otcem a Duchem svatým. *Boha jsi živého tvor, choť, máti. Mohl-li jiného víc ti dát?* ptáme se v písni „Maria, ó jméno... Vyzýváme ji jako *dceru Boha Otce, matku Boha Syna a Nevěstu Ducha svatého*, jelikož *skrze Ducha svatého přijal Boží Syn tělo z Marie Panny a stal se člověkem*.

S pohledem na Pannu Marii můžeme zpětně lépe rozumět některým předpově-

anonym: Ikona Matky Boží s dítětem a sv. Teodorem a Jiřím (cca 600)

dím ze Starého zákona. Například když žalmý líčí nádheru *Archy úmluvy, Chrámu na Sionu*. Místa biblických knih sapienciálních – mudroslovných – která se vztahují na božskou moudrost a přenášejí na *Stolici moudrosti*.

Mateřství Panny Marie vystihuje krásně mariánská kapitola věroučné konstituce o Církvi DVK *Lumen gentium*: tam se praví, že *s mateřskou láskou pečuje Maria o bratry svého Syna, kteří putují ještě po této zemi*.

Maria je Matkou Kristovou, Matkou Boží, ale také Matkou naší. *Ženo, to je tvůj syn*, řekl Pán Ježíš tomu učedníkovi, kterého *zvlášť miloval*. Ale miloval jen jeho? Miloval a miluje své. A to jsou všichni ti, kdo uvěřili v jeho jméno. Ty všechny svěřil do ochrany své Matky.

Jsou dvě důležitá místa v každém katolickém kostele: svatostánek, kde dnem i nocí přebývá Boží Syn, soupodstatný

s Otcem a solidarizující se s námi, a ob-
raz nebo socha Matky Boží Panny Marie.
Jako Boží děti přistupujeme k Bohu za
doprovodu své maminky. Růženec, jak
krásná mariánská příprava na setkání
s Kristem v Eucharistii!

Přejme si, aby naše úcta k nebeské

Matce byla uvědomělá a plná vděčnosti,
že ji máme, že ji Bůh stvořil a nám dal
jako tu nejmocnější Přímlovkyni. *Jaké
blaho v pouti zdejší, že tě Matkou můžem
zvat!*

P. Jan Gerndt

P. Mgr. Jan Gerndt
emeritní farář ŘKF Praha-Zbraslav

ČEKÁNÍ NA NĚKOHO

Čekání je jednou z nejzákladnějších zkušeností života.

Během let zažíváme různé formy čeká-
ní. Jako děti čekáme na začátek školního
roku i na jeho konec, v dospělosti pak na
výsledky vyšetření, na narození dítěte
nebo na odpověď na důležitý e-mail. Kla-
sická literatura si tohoto tajemství všímá.
Beckettovi hrdinové čekají na Godota,
který nepřichází, a právě toto nekonečné
čekání se stává symbolem absurdity lid-
ské existence. Nabízí se otázka: *co když
nakonec nepřijde vůbec nikdo?*

Hemingwayův *Stařec a moře* ukazu-
je jiné čekání – vytrvalé, namáhavé, bo-
lestivé, ale smysluplné. Stařec vyplouvá
znovu a znovu, i když už mnozí přestali
věřit, že ještě něco uloví. Jeho čekání není
prázdné; je naopak plné naděje. Ví, proč
vyplouvá. A právě tato vnitřní jistota mu
dává sílu pokračovat.

Advent stojí někde mezi těmito dvě-
ma polohami – a přece je jiný. Nečekáme
na možnou událost ani si neříkáme, že
„se snad dočkáme“. Nečekáme v bezna-
ději. Advent je čekáním, které má jasně-
ho adresáta. Čekáním na Toho, který už
přišel, každý den přichází a znovu přijde
ve slávě. Jak říká sv. Bernard z Clairvaux:
„Kristův příchod je trojí: v těle a slabos-
ti, v duši a moci, ve slávě a velebnosti.“
(*Sermo 5, in Adventu*) Advent je tedy
časem, kdy si připomínáme nejen naro-
zení v Betlémě, ale i skryté každodenní
příchody Krista do našeho života – a zá-
roveň pozvedáme oči k tomu příchodu
budoucímu.

Zvláštní ticho adventu nás zve
k tomu, abychom toto čekání kultivovali.
Ne pasivně, ale bděle. Evangelium nás

Benozzo Gozzoli: Procesí nejmladšího mudrce (1459-1464)

znovu a znovu vybízí: „Bděte.“ Bdění
není úzkost; je to naladění srdce. Je to
vnitřní postoj, který se odmítá spoko-
jit se světským spěchem, leskem výloh
v supermarketu a honbou za dokonalými
dárky. Je to touha po „něčem víc“ – po
Bohu.

Snad právě proto je adventní čekání
tak protivné dnešní době. Ve světě, který
chce všechno „hned“, je trpělivé očekáva-
ní téměř představou vzpoury proti duchu
konzumu a „instantní“ kultuře. A přesto
je právě ono čekání cestou ke svobodě.
Když dokážeme čekat, přestáváme být
otroky okamžitého uspokojení. Otevírá
se prostor pro vztah, pro důvěru, pro na-
ději. Adventní člověk není ten, který nic
nemá, ale ten, kdo ví, že ten největší Dar
teprve přijde.

Advent nás učí ještě jednu věc: Boží
čas je jiný než náš. Někdy se nám zdá, že
Bůh si dává na čas. Ale sv. Petr nás utě-
šuje: „U Pána je jeden den jako tisíc let
a tisíc let jako jeden den.“ (2 Petr 3,8)

Kdo věří, ten se neptá „proč to trvá tak
dlouho?“, ale „co se mám naučit, než
přijdeš?“

A tak když letos zapalujeme první
svíce, můžeme se ptát: Čekám jako Bec-
kettovi hrdinové – v neklidu, s obavou, že
nepřijde nikdo? Nebo jako rybář, který
s vytrvalostí vyplouvá na moře, protože
doufá, že to bude mít smysl? Anebo ještě
lépe – čekám jako křesťan: s tichou ra-
dostí, s nadějí, která nezklame, s jistotou,
že ten, kterého očekávám, už je blízko?

Ať se i váš advent stane čekáním, kte-
ré není únikem, ale cestou.

Magdaléna Misterková

Mgr. Magdaléna Misterková
publicistka

U SOUDU SE LHÁT NESMÍ. V NOVINÁCH JE TO NORMA

Během dlouhých staletí lidstvo metodou pokus–omyl zdokonaľovalo proces hledání pravdy v soudním procesu, ve kterém je v sázce spravedlnost a mnohdy i lidský život. Lež u soudu znamená trest. V novinách mohou lhát všichni, zejména v době války. Slavný americký novinář o tom napsal v roce 1919 esej.

Walter Lippmann byl známý americký novinář, který se narodil na konci 19. století. Za svoje texty dostal dvakrát Pulitzerovu cenu. V roce 1919 napsal pro časopis *Atlantic* esej o svobodě slova a lhaní ve vypjaté době válečného konfliktu.

Chabé základy

Z našich nedávných zkušeností je zřejmé, že tradice svobody slova a názoru nestojí na pevných základech. Tlak totiž cítí nejen jednotlivci, kteří jsou umlčováni. Proniká i do těch nejstabilnějších myslí a všude vytváří napětí, které způsobuje sterilitu. Lidé přestávají říkat, co si myslí, a když to přestanou říkat, brzy si to přestanou myslet.

Myslí s ohledem na své kritiky, a ne s ohledem na fakta. Když se totiž myšlení stane společensky nebezpečným, lidé tráví více času úvahami o nebezpečí než rozvíjením svých myšlenek. Mnoho lidí říká, že názor a jednání by měly být svobodné, že svoboda je nejvyšším a nejvyšším aspektem života. Každý z nich však někam vkládá zrádnou klauzuli, že „samozřejmě“ nesmí být poskytnutá svoboda využívána příliš destruktivně. Mezi anglickými klasiky je příkladem Miltonova *Areopagitica* a esej *O svobodě* od Johna Stuarta Milla.¹

Milton dospěl k závěru, že některé rozdíly v názorech jsou natolik nedůležité, že mohou být tolerovány.

Foto: Alexas_Fotos / pixabay

Bezpečné kacírství

Skutečný záměr, který se skrývá za klasickým argumentem, je, že svoboda má být povolena tam, kde rozdíly v názorech nemají velký význam. Právě touto definicí se obecně řídila praxe. V dobách, kdy se lidé cítí bezpečně, je kacírství povoleno jako koření života. Za války svoboda mizí. Jinými slovy, když se lidé nebojí, nebojí se myšlenek; když se bojí hodně, bojí se všeho, co se zdá, nebo dokonce může vypadat jako pobuřování. Proto je většina věcí, které jsou tolerovány, ve skutečnosti nedůležité.

Lež je povolena

Poskytnutí svědectví v soudním procesu je svázáno tisíci pravidly, která vycházejí z dlouholetých zkušeností s omylností svědků a z předsudků poroty. Nazýváme to, a právem, základním aspektem

ochrany lidské svobody. Ve veřejných záležitostech je však sázka nekonečně větší. Jde o životy milionů lidí a o majetek všech. Porotou je celá společnost. Jsou jí všichni, kdo vytvářejí veřejné mínění: drbní, bezskrupulózní lháři, lháři od narození, slabomyslní lidé, prodejné mozky, korupčníci. Těto porotě je předkládáno jakékoli svědectví, je předkládáno jakoukoli formou, jakoukoli anonymní osobou, bez ověření pravdivosti a bez trestu za křivou přísahu. Pokud budu lhát v soudním procesu týkajícím se osudu sousedovy krávy, mohu jít do vězení. Pokud však budu lhát milionu čtenářů v záležitosti týkající se války a míru, mohu lhát až do morku kostí, a pokud zvolím správnou sérii lží, budu zcela bez odpovědnosti.

Kdybych tvrdil, že Japonci tajně pijí krev dětem, zaručuji vám, že by to ochot-

1 Poznámka autora: Walter Lippmann naráží na Miltonovy pasáže, ve kterých píše, že „žádný zákon nemůže povolit to, co je bezbožné nebo zlé“, a volá po toleranci v názorech, které „od sebe nejsou daleko“.

ně otiskly všechny noviny a že by mě vyleskli v kostelech po celé zemi.²

Bible demokracie

Noviny jsou totiž ve vši doslovnosti biblí demokracie, knihou, podle níž lid řídí své chování. Je to jediná seriózní kniha, kterou většina lidí čte. Je to jediná kniha, kterou čtou každý den. Moc rozhodovat každý den o tom, co se bude zdát důležité a co bude opomíjeno, je moc, která nemá obdoby od doby, kdy papež ztratil vládu nad světskou myslí. Do tohoto nesmírně křehkého mechanismu byla vhozena, zejména od vypuknutí války, propaganda.

Lidé, kteří ztratili přehled o relevantních skutečnostech, jsou dnes nevyhnutelnými oběťmi agitace a propagandy. Šarlatán může uspět pouze tam, kde je publikum zbaveno nezávislého přístupu k informacím. Od zmatku k panice je jen krůček, jak ví každý, kdo někdy sledoval dav, když hrozilo nebezpečí. V současné době se národ může snadno chovat jako dav. Pod vlivem novinových titulků a panického tisku se náhoda nerozumí snadno rozšíří i v usledém společenství.

2 Pozn. autora: psáno po první světové válce.

Ničitelé myšlení

Válka a revoluce, obě založené na cenzuře a propagandě, jsou největšími ničiteli realistického myšlení, protože přemíra nebezpečí a nadměrné podněcování vášní narušují disciplinované jednání. Obojí plodí fanatiky všeho druhu. Proto se zdá, že jak ve válce, tak během revolucí funguje jakýsi Greshamův zákon emocí, podle kterého špatné emoce vytlačují ty dobré.³

Svobody nelze dosáhnout za pomoci povolování a zákazů. Ve světě tak rozmanitém, jako je ten náš, je možný jen jeden druh shody. Je to shoda na způsobu hledání pravdy. V tomto pojetí je svoboda název, který dáváme procesům, s jejichž pomocí zvyšujeme pravdivost informací, na jejichž základě jednáme.

Napsal americký novinář Walter Lippmann v roce 1919 v reakci na propagandu v době první světové války a vznik válečného vládního výboru pro veřejné informace.

3 Pozn. autora: Ve zjednodušené podobě Greshamův zákon říká, že jsou-li v oběhu mince s vyšším a nižším obsahem cenného kovu, budou ty „špatné“ peníze vytlačovat ty „dobré“.

Co s tím?

Je-li nemožné dosáhnout úplného pochopení světa, znamená to, že je demokracie nemožná? Odpověď je, že neznámá, a Walter Lippmann ve své knize *Veřejný názor* píše, že smyslem politiky není, aby lidé mysleli stejně, ale aby lidé s rozdílnými názory jednali podle stejných principů.

A jinými slovy to shrnul článek ve *Financial Times* v roce 2016: „Alternativní zpravodajské weby a undergroundový tisk s pochybnými novinářskými praktikami jsou fenoménem odjakživa. Ve svobodných společnostech veřejná sféra toleruje jednostranně zaměřená média nebo protivládní publikace, protože víme, že na každé médium, které šíří nesmysly, připadá jiné, které může s předstihem přinášet témata velkého kulturního nebo politického významu.“

Akceptování okrajových témat, mezi něž patří i pochybné zprávy, je podstatou svobody a svobodné tisku. Je to naše největší síla, zejména pokud je zasazena do spravedlivého a rozumného rámce stíhání pomluv, urážek na cti a hanobení. Potlačování okrajových názorů není řešením.

Syrzdarma.cz

KRÁSA LITURGICKÉHO ROKU

Pocit největšího naplnění knězi paradoxně přináší chvíle uprostřed velkého rodinného zármutku. Člen rodiny zavolá kněze, aby navštívil bezvědomého člověka, který se ubírá na věčnost. Kněz odřikává modlitby a končí modlitbou *Otče náš*. S modlitbou Páně se však rty umírajícího matně shodují. Ježíš ho doprovází přes práh věčného života.

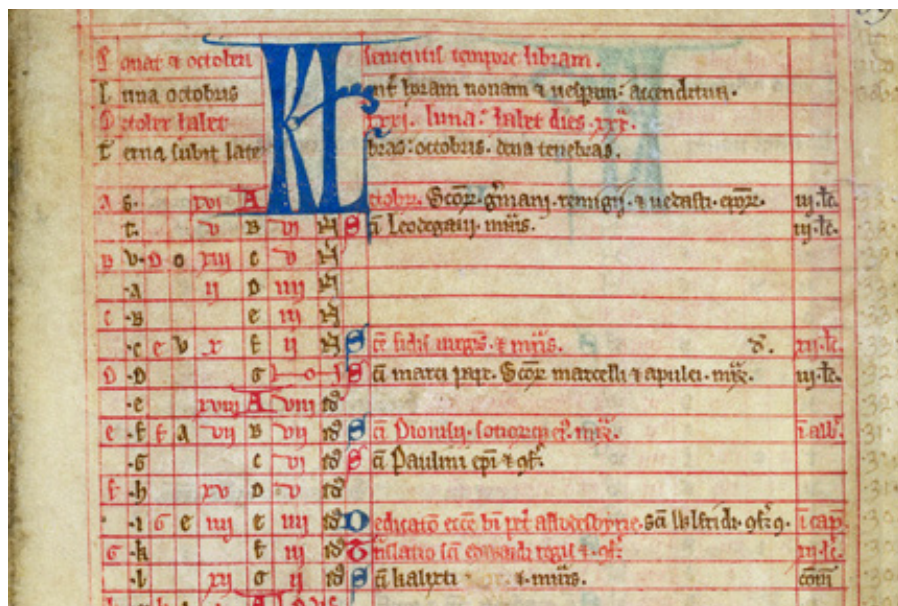
Modlitba *Otče náš* při každé mši předchází svatému přijímání. Vyvyšujeme Boží jméno. Prosíme o chléb na každý den. Žádáme o odpuštění a o odvahu odpustit. Naléhavě Boha prosíme, aby nás vysvobodil od zlého. *Otče náš* je dokonale modlitba a Církev její dokonalost liturgicky potvrzuje přijímáním Eucharistie.

Liturgický rok hraje klíčovou roli v křesťanském formování. Každoroční

liturgický cyklus zaručuje, že každá generace uslyší ústřední a trvalé pravdy o naší spáse. I největší celebrity naší generace odcházejí. Zeptejte se libovolného katolického dítěte, zda ví, kdo byl Frank Sinatra. Neví to. Ztrácíme svoje dědictví! Hvězdné idoly přicházejí a odcházejí. Modlitbu *Otče náš* však děti znají, že?

Liturgický rok začíná v prosincové temnotě, kdy se připravujeme na naro-

zení Ježíše. Během adventu nosí kněz slavnostní roucho fialové barvy, symbolizující pokání a přípravu. Čtené texty z Písma nám připomínají prorockví na pokraji naplnění. Pěťadvacátý prosinec se pojí s Ježíšovým narozením, a tak oslavujeme projevy Kristova vtělení. Liturgický cyklus nám připomíná, že k Vtělení došlo vskrytu o devět měsíců dříve, 25. března ve svátek Zvěstování Páně, kdy Marie an-

Manuskript ze 13. století: Měsíc říjen z liturgického kalendáře pro opatství Abbotbury: Foto: wikimedia

dělu Gabrielovi řekl: „Hle, jsem služebnice Páně; staň se mi podle tvého slova.“ A Slovo se stalo tělem a přebývalo mezi námi. (Život začíná počítím. Křesťané, kteří ve víře následují Marii, se zároveň řídí vědou.)

Pokoj vánočního období pokračuje, přičemž kněze a oltář zkrášluje slavnostní oděv a výzdoba. Podle nového kalendáře toto období končí křtem Páně. Ježíšův křest a sestoupení Ducha svatého na něj v podobě holubice zahajují v lednu jeho veřejnou službu.

Liturgické mezidobí pokračuje jeho prvním zázrakem, svatební hostinou v Káně. Ježíšova slova a mocné činy v následujících týdnech připravují půdu pro Popeleční středu a čtyřicetidenní postní období. Události postního období naplňují starozákonní prorockví. Ježíš je trpící Služebník, o němž hovoří prorok Izajáš. Ježíšovy konflikty s nepřáteli eskalují v dramatu Květné neděle a násilí v průběhu Svatého týdne.

Tři dny velikonočního tridua nám staví před oči ústřední pravdy katolické víry. Zelený čtvrtek je spjat s ustanovením kněžství a Eucharistie. Kříž Velkého pátku odhaluje hrůznost našich hříchů. A v den Zmrtvýchvstání Páně Ježíš svým slavným vzkříšením nad hříchem i smrtí vítězí.

Velikonoční období na jaře pokračuje zprávami o tom, jak se vzkříšený

Ježíš zjevoval ve svém oslaveném těle. Ve světle Kristova vzkříšení se vracíme k významným evangelijním scénám, jako například k zázračnému rozmnožení chlebů. Slavnost Nanebevstoupení Páně oslavuje Ježíšův vítězný návrat k jeho nebeskému Otci. Letnice završují zjevení svaté Trojice; Bůh je trojjediný, což je první tajemství naší víry. Červená mešní roucha nám připomínají ohnivé červené jazyky, sestupující na Marii a učedníky. Slavnost Nejsvětější Trojice a Těla a Krve Páně uvádějí další liturgické mezidobí.

Léto je doba růstu a zelená mešní roucha liturgického mezidobí nám připomínají, že naše víra, podobně jako polní tráva, nepostřehnutelně roste s naší oddaností. Po celý liturgický rok slavíme zasvěcené svátky, jako například 15. srpna slavnost Nanebevzetí Panny Marie, kdy jsou Mariino tělo i duše vzaty do nebe.

Podzimní dny nám připomínají, že náš život jednou skončí a naplní se melancholické vyznění žalmu 90: „Jako vzdech jsme dokončili svá léta. Našich let bývá úhrnem sedmdesát, u toho, kdo je při síle, osmdesát. Většina jich je lopota a trázeň.“ O slavnosti Všechny svatých se tedy radujeme s bezejmennými svatými a v den Vzpomínky na všechny věrné zemřelé vyprošujeme pokoj duším zesnulých věřících.

Liturgický rok uzavírá na konci lis-

topadu slavnost Ježíše Krista Krále. Náš život není marný, protože Kristus kraluje nyní i navěky. Ježíš touží po tom, abychom se k němu na kříži připojili, a ujišťuje nás, že když s ním nyní trpíme, budeme s ním také vzkříšeni.

Před lety jsem vzal jednoho starého muže, který pečoval o svou umírající manželku, do nemocniční kavárny na tolik potřebný šálek kávy. Za druhé světové války působil v holandském odboji. Později ve válce viděl na obloze německé rakety V-1, směřující na Londýn. Jedna z těch raket v jeho dohledu nekontrolovaně zpomalovala, zřítíla se a zničila prázdný katolický sirotčinec. Jediné, co z něho zbylo, byla socha Krista Krále s otevřenou náručí. S jiskrou v oku mě ujistil o své víře v milujícího Boha uprostřed každé zkoušky – navzdory množství těch, jimiž procházel: „Kristus kraluje!“

Se svatou liturgií soupeří rituály populární hudby a zábavy, ale budoucí generace si nebudou pamatovat množství popěveků jako Sinatrovo „My Kind of Town, Chicago“ nebo „Lucy in the Sky with Diamonds“ od Beatles. Kulturní klíše mojí generace matou děti už dnes. Modlitbu Páně však mnohé, které chodí na mši svatou, dobře znají.

Chcete své děti a vnoučata vést do nebe následováním příkladu, který máme v Ježíši? Nevynechávejte nedělní mši svatou. Liturgický rok z Boží milosti posiluje spásnou moc modlitby Páně a uvádí nás do souladu s Kristovými spásnými tajemstvími. Nebe a země pomínou, ale liturgie v tomto životě zaručuje, že Ježíšova slova nepominou nikdy.

P. Jerry Pokorsky
Catholic Culture
přeložila Alena Švecová

Fr. Jerry Pokorsky
zakladatel organizací CREDO
a Adoremus

ADVENT A POHORŠENÍ VÍRY

„O adventu by se dalo říct, že není pro slabé povahy. Abychom pochopili hloubku lidského údělu, musíme být ochotni vejít až do samého nitra toho nejhoršího.“ Fleming Rutledgeová¹ „Je to bezpochyby nejpohoršlivější verš v celé Bibli,“ napsal C. S. Lewis. Tento silný výrok se objevuje v eseji s názvem *The World's Last Night* (Poslední noc světa), poprvé vydané v roce 1952. Který verš měl slavný autor a obhájce křesťanství na mysli? Tento: „Amen, pravím vám, že nepomine toto pokolení, než se to všechno stane.“ (Matouš 24,34)

Lewis byl očividně zaskočen mnoha verši, které tomuto výroku v Matoušovi 24 předcházejí – úryvkem, který spolu s 25. kapitolou tvoří kázání na Olivové hoře, někdy nazývanou také „malá apokalypsa“ (viz Marek 13 a Lukáš 21), v kontrastu k „velké apokalypse“, tedy knize Zjevení. Tyto dvě kapitoly prvního evangelia jsou – mírně řečeno – těžko interpretovatelné, neboť se v nich proplétají obrazy kosmického soudu, konkrétních historických událostí (zejména zničení jeruzalémského chrámu v roce 70 po Kr.) a výpovědí o přicházejícím souzení, konci časů a návratu Syna člověka.

Přijmout Slovo

Je politováníhodné, že Lewis některé z těchto kapitol považoval za „pohoršující“, zvláště když podle mé zkušenosti právě zdánlivá nejasnost některých biblických pasáží nabízí příležitost růstu ve víře i pokoře. Když Kristus ihned po „pohoršujícím verši“ prohlásí: „Nebe a země pominou, ale má slova nikdy nepominou,“ nemluví poeticky, ale prorocky – jako Syn Boží a vtělené Slovo.

Namísto úleku bychom se měli nad těmito slovy hlouběji zamyslet. Místo váhání bychom měli Slovo přijmout. Mons. Ronald Knox (1888–1957), který se narodil deset let před Lewisem a byl – stejně jako on – původně anglikán (dokonce syn anglikánského biskupa!), než se jako mladý muž stal katolíkem, se Písmem zabýval skutečně do hloubky – byl totiž posledním mužem, který sám přeložil

Foto: Vojtěch Hlávka / Člověk a Víra

a vydal celou Bibli. K verši Matouš 24, 34 ve svém *Komentáři k evangeliím* napsal stručně: „Všechny tyto věci je tedy třeba chápat jako odkaz na pád Jeruzaléma, nikoli na Druhý příchod.“² A je bezesporu důležité uvědomit si historický kontext Kristových výroků, které zazněly celé jedno pokolení před šokujícími a zničujícími událostmi roku 70 po Kr.

Zásadní však je, že apokalyptické texty mají za cíl odhalit hluboké a věčné pravdy – a to způsoby, které jsou překvapivé a náročné. Řecké slovo *apokalypsis* znamená „odhalení“ nebo „zjevení“.

Poslední kniha Bible má například za cíl odhalit – zcela zjevit – vzkříšeného a vítězného Ježíše Krista, „prvorozeného z mrtvých a vládce králů země“ (Zj 1,5). Apokalyptická literatura byla mezi Židy oblíbená v posledních dvou stoletích před Kristem a také některá raně křesťanská literatura prvních dvou až tří staletí po Kristově smrti a vzkříšení tuto tradici napodobovala – využívala vidění, anděly, nebeské cesty a prorocství o budoucnosti.

Co má toto všechno společného s adventem?

Závěrečný verš evangelia pro první neděli adventní ukazuje směr: „Proto i vy buďte připraveni, neboť Syn člověka při-

1 Advent: *The Once and Future Coming of Jesus Christ* (Eerdmans, 2018), s. 9.

2 *Commentary on the Gospels*, New York: Sheed & Ward, 1952, s. 57.

Foto: © Ivana Buzková / Člověk a Víra

jde v hodinu, kdy se nenadějete.“ (Matouš 24,44) Kristus neříká: „Zvažte, že se připravíte,“ ani: „Zkuste najít způsoby, jak se připravit.“ Říká prostě: „Budte připraveni.“ Už přišel. Znovu přijde. A přichází i nyní. Toto trojí Boží přicházení výstižně popsal už téměř před tisíci lety geniální cisterciácký mnich sv. Bernard z Clairvaux (1090–1153): „Při prvním příchodu byl spatřen na zemi, když přebýval mezi lidmi; on sám dosvědčuje, že ho viděli a nenáviděli. Při závěrečném příchodu uží všecko tělo spásu našeho Boha a budou hledět na toho, kterého probodli. Mezitím však existuje skrytý příchod: při něm Pána vidí jen vyvolení v nitru svých duší – a jsou spaseni. Při prvním příchodu náš Pán přišel v těle a slabosti, při tomto prostředním přichází v duchu a moci, a při posledním příchodu bude viděn ve slávě a majestátu.“³

Tři „pohoršující“ příchody

Tři příchody Krista – jednotlivě i společně – jsou pro svět pohoršením. Vtělení je jedinečné, neopakovatelné a je „rozlišovacím znamením křesťanské víry“ (KKC 463) – rozděluje lidstvo, ale zároveň spojuje křesťany v jejich adventní naději. Ačkoliv Nekonečný vstoupil do lidských dějin v tichosti a pokoře, jeho

první příchod byl veřejný. Když byl Ježíš vyzdvižen na kříž, bylo všem, kdo měli oči k vidění, zjeveno jeho zraněné tělo i dokonalá láska. Avšak ukřižovaný Kristus, jak vysvětluje apoštol Pavel křesťanům v Korintu, je „pro Židy kámen úrazu, pro ostatní bláznovství“ (1 Kor 1,23), a dodnes lidi rozčiluje a odrazuje – i když tvrdí (vyberte si), že Ježíš nikdy neexistoval, byl jen obyčejný člověk, výstřední rabín, nepochopený guru nebo nějaký náboženský symbol.

Třetí a poslední příchod Krista – „znovu přijde ve slávě, aby soudil živé i mrtvé“ – bude rovněž veřejný. Zatímco jeho poslední slova na kříži byla vyjádřením úplného sebeodevzdání, jeho slova při paruzii budou slovem pronikavého soudu, které zasáhne až do nitra každého člověka: „Zazní povel, hlas archanděla a zvuk Boží polnice, sám Pán sestoupí z nebe.“ (1 Te 4,16) „Hle, přichází v oblacích! Uzí ho každé oko, i ti, kdo ho probodli, a budou kvůli němu naříkat všechna pokolení země. Tak jest, amen.“ (Zj 1,7)

My samozřejmě žijeme v době prostředního příchodu, v „tomto posledním čase“ (viz Žid 1,2). Tento příchod je skrytý a tichý. Tak tichý, že jej snadno můžeme přehlásit a úplně přehlédnout. Advent je připomínkou, že máme naslouchat, bdít a vnímat. Zároveň nás vyzývá, abychom – podle slov sv. Ber-

narda – „viděli Pána ve svém nitru“, protože jsme byli ve křtu spojeni s Kristem a stali se „účastnými božské přirozenosti“ (2 Petr 1,4). Sv. Bernard o tomto příchodu říká: „Přijměte Boží slovo tak, aby proniklo do vašeho nitra, ať ovládne vaše touhy a celý způsob života. Syťte se dobrem – a vaše duše se potěší v hojnosti. Pamatujte, že musíte jíst tento chléb – jinak vaše srdce uschne. Naplňte duši silou a hojností.“⁴ Sv. Bernard nás také vybízí, abychom kladli otázky, které svět nikdy nepoloží – a nemůže na ně odpovědět: „Vy tedy, bratři, kterým Bůh – jako maličkým dětem – zjevil to, co skryl moudrým a rozumným, přebývejte v horlivém rozvažování o věcech, které jsou skutečně spásné. Pečlivě zkoumejte smysl tohoto adventního času a ptejte se: Kdo přichází? Odkud a jak přichází? Za jakým účelem? Kdy a kam přichází? Tato zvědavost je chvályhodná a nadmíru spásná. Vždyť by celá církev tak vroucně neslavila tuto dobu Adventu, kdyby v sobě neskrývala hluboký význam, svaté tajemství.“⁵

Kristův příchod ve slávě

Slovo „advent“ pochází z latinského *adventus*, což znamená „příchod“ – v antickém Římě označovalo slavnostní příchod císaře. Je to výraz velmi konkrétní – týká se určitého místa, času a události. Nemá nic společného s mlhavým a alibistickým „jsem duchovní, ale ne náboženský“. V adventu je přímá naléhavost, která ostře kontrastuje s pohodlným životem, na jaký jsme si zvykli. Advent tedy není jen období v kalendáři, ale osobní setkání tváří v tvář: nejprve s Kristem, který nám chce více odhalit sám sebe, a pak s námi samými, protože máme být připraveni víc se odevzdat Tomu, který je Dárcem života a Milovníkem člověka.

Navíc latinské *adventus* je překlad řeckého slova *parousia*, které znamená „přítomnost“ nebo „příchod“ (např. Matouš 24, 27, 37, 39; 1 Kor 15,23; 1 Sol 2,19; 3,13; 4,15; 5,23; 2 Sol 2,1.8; 2 Petr

⁴ Tamtéž.

⁵ *The Advent of the Lord and Its Six Circumstances*, v: *The Sunday Sermons of the Great Fathers*, sv. 1, přel. a ed. M.F. Toal, D.D. (Regnery/Longmans, 1953, 1964), s. 21.

³ *Sermo 5, In Adventu Domini*, Opera Omnia, Ed. Cisterc. 4 (1966), s. 188–190.

Foto: © Marie Košinová / Člověk a Víra

3,4; 1 Jan 2,28). V Novém zákoně se *parousia* používá k popisu slavného návratu Krista ve vítězství. Ačkoli jsou tyto tři příchody odlišné, všechny jsou sjednoceny v Kristově utrpení, smrti, vzkříšení a slavném návratu. Pohoršení z vtělení, vzkříšení a nebeské naděje se prolíná do jediné události spásných dějin – spojeny tělem a krví, duší a božstvím. Jak napsal Joseph Ratzinger ve své knize o eschatologii: „Když křesťanství pohlédlo na vzkříšeného Krista, poznalo, že se již odehrál ten nejzásadnější příchod. Už nehlásalo pouze ‚teologii naděje‘, která žije čistě očekáváním budoucnosti, ale ukazovalo na ‚nyní‘, v němž se slib stal přítomností. Tato přítomnost byla ovšem zároveň nadějí – neboť v sobě nese budoucnost.“⁶

Advent je tedy nakonec o příchodu Syna ve slávě, kdy „bude soudit živé i mrtvé“.

Eschatologické napětí

Do té doby – v této tiché a skryté době prostředního příchodu – žijeme ve stavu napětí. Jsme na zemi, ale stvoření pro nebe. Jsme tělesní i duchovní. Jsme hříšní, ale vykoupení. Umíráme – a přesto jsme naplněni novým životem. Jak píše

anglikánská teoložka Fleming Rutledgeová: „Zklamání, zlomenost, utrpení a bolest, které charakterizují život v tomto světě, jsou napjatě drženy pohromadě s příslibem budoucí slávy, která teprve přijde.“⁷ A jak říká miláček Páně: „Milovaní, nyní jsme děti Boží; a ještě nevyšlo najevo, co budeme! Víme však, že až se zjeví, že mu budeme podobni, protože ho spatříme takového, jaký jest.“ (1 Jan 3,2) Jinými slovy – už jsme byli uvedeni do Božího království, ale ještě nebylo dokončeno. Už jsme byli spaseni Beránkem Božím, ale stále čekáme na Beránkovu svaatební hostinu. Advent nám připomíná, že tento „stav mezi“ je skutečný a náročný – ale zároveň přechodný a pomíjějící: „Od Poslední večere přichází Boží království v eucharistii; je mezi námi. Boží království přijde ve slávě, až je Kristus odevzdá svému Otci.“ (KKC 2816; viz také 1405, 1682, 2861) Svatý Jan Pavel II. ve své závěrečné encyklice *Ecclesia de Eucharistia* (Církev žije z eucharistie) o tomto napětí psal podrobně a vysvětloval, že: „Eucharistie je směřování k cíli, předchůf plné radosti příslibené Kristem (srov. Jan 15,11); v jistém smyslu je předjímáním ráje...“ (č. 18) Zdůraznil také: „Ten, kdo se živí Kristem v eucharistii, nemusí čekat na věčný život až po smrti: má jej

už na zemi jako prvotinu budoucí plnosti, která pojme člověka v jeho úplnosti. V eucharistii totiž dostáváme také záruku tělesného vzkříšení na konci světa: ‚Kdo jí mé tělo a pije mou krev, má věčný život a já ho vzkřísím v poslední den‘ (Jan 6,54).“ (č. 18) A dodává, že: „Eucharistií vzbuzené eschatologické zaměření vyjadřuje a upevňuje společenství s nebeskou církví.“ (č. 19) A na tomto místě nelze nezmínit tu, která je dokonalou učednicí Pána – jeho blahoslavenou Matku Boží, vždy Pannu, Marii, a také jeho bratrance Jana Křtitele, přičemž i ten nejmenší v království nebeském je větší nežli on (srov. Matouš 11,11).

Adventní liturgická čtení se soustředí právě na ně. Oba jsou vzory víry – skutečná rodina, která nás předešla. *Theotokos* (Matka Boží) zcela dokonale nosila a milovala Slovo. Křtitel se zmenšoval, až k mučednictví. Jejich životy rozhodně nebyly snadné. A právě to si dnes musíme připomenout a přijmout – ne s rezignací, ale s nadpřirozeným odhodláním: Advent není o pohodlném životě, ale o životě věčném. A na Božím království není nic pohoršlivého.

Carl E. Olson
What We Need Now
přeložil Jan Šindelka

Carl E. Olson
teolog, apologeta, spisovatel

6 *Eschatology: Death and Eternal Life*, 2. vydání (Catholic University of America Press, 2007), s. 44.

7 *Advent: The Once and Future Coming of Jesus Christ*, s. 7.

JAZYK VÍRY

Jako bychom, a to nejen v tomto období adventním, žili v době zvláštního ticha. Ne však toho posvátného, ale ticha po výbuchu – když ještě padá prach, ale všichni se tváří, že se nic nestalo. Dozvídáme se třeba o mladých, kteří už nerozumějí jazyku víry. „Jsem pedagog a zeptala jsem se svých studentů, co je Desatero přikázání. Odpověď zněla: „Asi Zdravas Maria.“ To není anekdota, ale symptom duchovní negramotnosti. Vyrůstá generace, která nezná základní pojmy víry,“ sdílí profesorka gymnázia jednoho velkého polského města. Ne proto, že by se jim nechtělo; spíš jim nikdo nevysvětlil slovník. Možná je z toho cesta ven. My, kteří stále používáme jazyk víry, máme být pro mladé lidi živým slovníkem – často jedinými svědky, od kterých tento jazyk stále mohou slyšet. Nejde o velkolepá svědectví, ale o poselství předávaná v každodenním životě. Někdy je tím „prvním slovem“ znamení kříže udělané před jízdou v autě či vlaku. Medailon kolem krku přítele, který vyvolává otázku. Pamatuji si, jak povzbudivý byl příklad univerzitního lektora, kterého jsem viděla po hodině vcházet do kaple na adoraci. To jsou impulzy, které nás probouzejí z duchovní nevědomosti. Advent je dobrý čas na to, abychom přemýšleli, jaký jazyk ve všední den používáme a předáváme.

V Americe, ve státě Iowa, zkoušejí učit školáky o lidskosti počatého dítěte. Bez emocí, jen fakta, biologie, prostá krása začínajícího života. A ono to najednou jde! Možná jsme jen příliš dlouho mluvili příběhy pro dospělé o životě plném starostí a komplikací a zapomněli, že pravda o člověku je vlastně docela jednoduchá a že na ní musíme postavit všechno – či jsme, kým jsme, čím se máme stát.

V Nigérii vyhledávají výjimečný stav

Jsem tady, můj Pane. Z vernisáže Výroční výstavy Člověk a Vira v Mladotově domě na Hradčanech.
Foto: Radoslav Vnenčák / Člověk a Vira

kvůli únosům. Situace je velmi dramatická dlouhodobě, ale v posledních měsících eskaluje a na místě zůstává krev desítek mučedníků z řad kněží a řeholníků. Trochu severněji, už v Evropě, zase bojujeme s křížem, jako by byl nebezpečnější než cokoli jiného. Ve Španělsku se totiž vede ostrý spor o kříž v Údolí padlých, který se podle všeho stal terčem ideologického boje. Vládní projekt *La base y la cruz* má přetvořit význam tohoto místa skrze novou státní interpretaci dějin, která může vyústit i v odstranění monumentálního kříže viditelného zdaleka. Jde o pokus levicových sil vytlačit křesťanskou symboliku z veřejného prostoru a přepsat historickou paměť. Stará strategie: když nevíme, jak porazit temnotu, zkusme alespoň zhasnout světlo.

A pak tu je naše česká zahrádka. Čtu útoky na arcibiskupa ve světle jeho nádherné homilie u příležitosti posledního

rozloučení s panem kardinálem Dukou a říkám si, že na tom není nejhorší samotná mediální a na sociálních sítích intenzivně vedená kritika českého metropolity, ta se dá čekat (jak říká jeden můj přítel, známá osobnost záměrně nejmenovaná – Dominika už popravili, tak mají nový terč), ale způsob, jak snadno dnes mizí pojmy. „Zženštilost“. Slovo, kterého se feminismus bojí tak moc, že ho chce vyškrtnout i z vědomí. Jenže když vymažeme zženštilost, zmizí i „zmužilost“. A s ní i kus odvahy, síly a ochoty nést odpovědnost. Jazyk není dekorace. Jazyk je mapa. A kdo ji přepíše, ten mění směr celých generací.

Mějte požehnaný adventní čas, naši milí čtenáři a podporovatelé. Těšíme se spolu s vámi z času nám daného. Dobře ho využijme!

–zd–

MONITOR – publicistický čtrnáctideník. ISSN 1214-8458. MK ČR E 15474.

Šéfredaktorka: Zdeňka Rybová. Redakční rada: Mgr. Roman Cardal, Ph.D.; P. Mgr. PhDr. Štěpán Filip, Ph.D., OP; Mgr. Andrej Kutarňa; Ing. Vojtěch Macek; Jan Šindelka; Mgr. Radim Ucháč. Teologický poradce: P. Mgr. Evermod Jan Sládek OPraem.

Vydávání RC Monitoru je možné jedině díky zaslaným darům. Náklady na přípravu, tisk a distribuci jednoho čísla vycházejí asi na 40 Kč, což za rok činí 960 Kč. Všem dárcům Pán Bůh zaplať. Dary lze podle § 15 odst. 1 zákona č. 586/1992 Sb. uplatnit pro snížení základu daně.

Vydavatel: Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha, e-mail: redakce@rcmonitor.cz, číslo účtu: 2400089111/2010

Vychází s církevním schválením Arcibiskupství pražského čj.: arc/419/10 ze dne 10. 9. 2010.